

Konserten i lördags var en födelsedagshyllning till Ola Karlsson, 70 år och med cello i 60 år.

Tur för oss att cello vann över fotbollen

Gå tillbaka till år 1962. Ola Karlsson är då tio år och spelar förstås fotboll som alla pojkar på den tiden. Men hans mor älskade cello. Alltså dyker han en dag upp i idrottskläder inför den stränge celloläraren Bertil Jernbom. Han får sen prova sig fram hemma. Men den dag han upptäcker hur man "skakar" på vänsterhanden är hans fast. Då blev det *vibrato* och vackert, berättade han för publiken under konserten i lördags. Du kan läsa mer i nedanstående intervju, som jag gjorde via e-post. (Och tack till Ola för så utförliga svar!)

1. Varför blev just cello ditt instrument? Vad är det allra bästa med just cello som du känner det i dag? Hade du något alternativ som du övergav? Eller spelar du också t ex dragspel för att koppla av?

– Min mor tyckte om cello och ville att jag skulle lära mig det och inte bara piano, familjen skulle ha olika instrument, min mor sjöng gärna och det blev några familjekonserter innan jag började mina studier i Stockholm.

Cello är min vän som finns där alltid, uppmuntrar om jag får det att låta bra men "klagar" om det inte gör det :) och "kräver" mer arbete för att tillsammans utvecklas mot nya mål och drömmar om det "perfekta", som aldrig totalt kan uppnås. Bra läromästare för livets alla skeden :)

Jag har sedan 15-årsåldern försökt spela gitarr, jazz, något som har givit mig många glädjestunder med kollegor med samma intresse utanför våra vanliga arbetsuppgifter.

Sista extranumret blev en ovanligt vacker orkesterversion av Saint-Saëns berömda "Svanen".

2. När och var spelade du offentligt för första gången? Minns du vilket stycke det var?

– En Beethoven-menuett med pappa i Missionskyrkan, hösten -62, kort efter jag börjat spela :) Sen blev det många stycken just i kyrkan följande tider, kanske inte med offentlig reklam, men hoppas det besvarar frågan...

3. När hörde du dagens Saint-Saëns-konsert för första gången? Med vem som solist? Och hur

– I Allhelgonakyrkan med FHS och min lärare Bertil Jernbom som solist, troligtvis runt 1965. Jag "fick" börja spela konserten något år därefter..

Musiken tilltalade mig direkt men fick kämpa hårt med vissa passager. Dock när jag kunde spela stycket så pass att jag provade med pappa vid pianot älskade jag melodierna och harmonierna, såsom idag!!

Det är härligt att kasta sig ut i triolerna och de heroiska oktavsprången och få bygga händelserna fram till jublande orkester-tuttin. Konserten är mycket spelvänlig, (förutom i vissa passager), om man kan få cellon att sjunga även i snabbare avsnitt. Ja, relativt lätt alltså! :) Svårigheten kan vara att inte förlora Saint-Saëns geniala enkelhet med för mycket rubato, som ändå krävs i det romantiska tonspråket..

4. Har du någon annan favoritsolokonsert av t ex Elgar, Dvorak, Sjostakovitj? Varför?

– De du nämner är förstås favoriter, ja, plus Haydns två och Tjajkovskijs *Rokokovariationer*, men Waltons konsert står mitt hjärta extra nära...drabbades av den till tårar när jag hörde min lärare Piatigorskys inspelning, och kompositionens tonspråk med harmonier som har jazzkänsla skickar mig upp i molnen!

5. Dum fråga kanske, men hur känns det att koncentrera sig på din cellostämma, när du i orkestern spelar ihop med en solist i en cellokonsert som du känner till så väl själv? Underlättar det? Eller?

– Det är mycket inspirerande att vara med från "andra sidan", och man får alltid nya idéer som man tar med sig och även insikter i att vissa idéer kanske inte är de lämpligaste för samarbetet med orkestern. Visst underlättar det att kunna solostämman i detalj för att placera cellostämman perfekt och följa och underlätta för solisten. Lyssnandet är minst lika viktigt som det dirigenten gör!

6. Hur mycket kammarmusik har du hunnit med att spela genom åren: sonater, pianotrior, stråkkvartetter etc? Några favoritstycken här?

– Oerhört mycket! Dock inte så ofta stråkkvartetter. Sonater, det mesta som vi cellister har. Brahms båda kan sägas vara favoriter med Frank-sonaten och något udda: Frank Bridge och Laura Netzel. Beethovens fem sonater är alltid närvarande! Pianotrios och ensembler med piano i allmänhet är härliga. Ravel, Tjajkovskij, Brahms m.m.

7. Finns det någon konsertkväll/dirigent/solist som du minns alldeles särskilt och varför?

– SÅ många!! Men, dirigenten Svetlanov och Alfvéns *Bergakungen* tog mig djupt! Rostropovitj och Dvorak är ett outplånligt minne likväl som Verdis Requiem i Washington på vår turné med Manfred Honeck – publiken var dödstyst i faktiskt ett par minuter när sista tonen förklingat. Magiskt! Hiroshima och Bruckners fjärde symfoni med Salonen. I salen var stora grupper av barn, som lyssnade utan ett ljud – ett hopp om att framtiden kan leva även efter katastrofer...

8a Du har säkert spelat Beethovens femte symfoni hur många gånger som helst? Vad gör en bra dirigent med den?

– Följer ALLT som står i partituret och sen inte "stör" orkestern för mycket utan hjälper där det behövs!

8b Men har du fått spela allt, även Korngolds Fiss-dursymfoni och Mahlers gigantiska åttonde symfoni och Schönbergs enorma, högromantiska *Gurrelieder*?

– *Gurrelieder* har jag spelat en gång. De andra två dessvärre inte. Annars alla Mahler-symfonier många gånger och den övriga repertoaren är nog rätt komplett :)

9. Hur känns nu pensionärstillvaron efter ett långt liv i en orkester? Planer? Renovera hus? Resa jorden runt? Läsa tjocka böcker? Hinna lyssna på musik i andra genrer som du väljer själv?

– Fortsätter att spela cello som förut med skillnaden att jag "bytt" en stor världsorkester mot en liten orkester i världsklass: pianisten Valeria Resjan! Är inte på Musikhögskolan längre förstås, men undervisar vidare på olika platser. Har ett sommarhus som jag gillar att utveckla med egna händer och gitarren kommer att finnas med på ett hörn! :)

Text och foto: Fride Jansson

